

prima instanță: I. Barbacaru  
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, I. Cotruță

dosarul nr. 2r-270/17

## DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Valeriu Doagă  
Ion Druță  
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Tănase Alexandru împotriva lui Usatfi Renato și Societății pe Acțiuni „Analiticmedia-Grup” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Tănase Alexandru,

### c o n s t a t ă :

La 18 aprilie 2016, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul, Bivol Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Usatfi Renato și Societății pe Acțiuni „Analiticmedia-Grup” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 07 martie 2016, Usatfi Renato a participat în calitate de invitat la emisiunea „Politica” difuzată de postul de televiziune TV 7 deținut de SA „Analiticmedia-Grup”.

Menționează că în cadrul emisiunii (minutele 10.27-11.30 ale emisiunii) Renato Usatfi a făcut declarații în adresa reclamantului care sunt bazate pe fapte false.

Afirmă că emisiunea a fost difuzată în direct, fiind înregistrată și ulterior plasată on-line pe site-ul televiziunii date și pe canalul de Youtube al acesteia.

Consideră că declarațiile sus menționate sunt intenționat defăimătoare care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 16 din Codul civil, art. 7, art. 15, art. 16, art. 17 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, art. 10 paragraful 2 din CEDO.

Solicită constatarea încălcării de către pârâțul Usatfi Renato a dreptului reclamantului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale prin declarațiile false făcute în cadrul emisiunii „Politica” din 07 martie 2016 difuzată de televiziunea pârâtă; obligarea pârâțului Usatfi Renato să dezmință în termen de 15 zile

de la intrarea în vigoare a hotărârii prin aceeași modalitate declarațiile defăimătoare și să prezinte scuze publice reclamantului în modul următor:

„Eu Renato Usatfi dezminț declaratiile făcute în adresa Dlui Alexandru Tănase în cadrul emisiunii „Politica” din 07 martie 2016. Precizez că declarațiile mele despre mită în sumă de 1,5 milioane de dolari care ar fi fost oferită judecătorilor Curții Constituționale pentru emiterea unei hotărâri sunt false. Exprim scuze publice Dlui Alexandru Tănase pentru aceste declarații false și intenționat defăimătoare”; obligarea televiziunii pârâte să publice dezmințirea și scuze publice ale pârâtului Usatfi Renato în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a hotărârii și încasarea din contul pârâtului Usatfi Renato a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamant.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 07 decembrie 2016, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, nu s-a data curs cererii de apel depuse de Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei, fiind acordat apelantului termenul de 10 zile din data recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 75 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere cererea de apel va fi restituită.

La data de 06 februarie 2017, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a depus cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în suma de 75 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, nu s-a data curs cererii de apel depuse de Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei, fiind prelungit termenul acordat pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat integrale, ce constituie suma de 150 lei și s-a acordat apelantului un termen de 7 zile din data recepționării prezentei încheieri. Totodată s-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 16 martie 2017, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 02 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate cu restituirea cauzei pentru rejudecarea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând nefondată și eronată concluzia instanței de apel precum că cererea de apel are 3 pretenții separate pentru care trebuie să fie achitați câte 75 lei fiecare.

Or, solicitările recurentului din cererea de chemare în judecată reprezintă o singură cerință nepatrimonială - apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, pentru care recurentul a achitat taxa de stat.

Sub acest aspect, remarcă că numerotarea separată a solicitărilor nu acordă acestora caracterul unor cerințe distincte, deoarece acestea nu au temeiuri normative distincte.

Astfel, este de neconceput că instanțele de judecată ar putea admite o cerere de chemare în judecată privind publicarea dezmințirilor și exprimarea scuzelor publice fără să constate caracterul defăimător al declarațiilor, chiar dacă partea nu va solicita în mod expres constatarea.

Afirmă că din dispozițiile art. 19 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, reiese în mod evident că pentru cererea de chemare în judecată în care se solicită dezmințirea și exprimarea scuzelor se achită o taxă de stat în mărime de 5 unități convenționale, și nicidecum câte o taxă de stat pentru fiecare.

Conchide că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept procedural referitoare la taxa de stat, acțiune ce a obligat recurentul să achite taxa de stat în mărime triplă pentru o singură cerință.

Mai relevă că prin obligarea recurentului de a achita taxa de stat în mărime dublă, a fost încălcat dreptul la accesul liber la justiție garantat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova și de art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 martie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Usafii Renato și Societății pe Acțiuni „Analiticmedia-Grup”, solicitând constatarea încălcării de către pârâtul Usafii Renato a dreptului reclamantului la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale prin declarațiile false făcute în cadrul emisiunii „Politica” din 07 martie 2016 difuzată de televiziunea pârâtă; obligarea pârâtului Usafii Renato să dezmință în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a hotărârii prin aceiași modalitate declarațiile defăimătoare și să prezinte scuze publice reclamantului în modul următor:

„Eu Renato Usafii dezminț declarațiile făcute în adresa Dlui Alexandru Tănase în cadrul emisiunii „Politica” din 07 martie 2016. Precizez că declarațiile mele despre

mită în sumă de 1,5 milioane de dolari care ar fi fost oferită judecătorilor Curții Constituționale pentru emiterea unei hotărâri sunt false. Exprim scuze publice Dlui Alexandru Tănase pentru aceste declarații false și intenționat defăimătoare”; obligarea televiziunii pârâte să publice dezmințirea și scuze publice ale pârâtului Usatfi Renato în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a hotărârii și încasarea din contul pârâtului Usatfi Renato a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamant (f. d. 5-10).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f. d. 77-80).

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată la data de 07 decembrie 2016, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii (f. d. 82-83).

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, nu s-a data curs cererii de apel depuse de Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei, fiind acordat apelantului termenul de 10 zile din data recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 75 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere cererea de apel va fi restituită (f. d. 87).

Este cert și faptul că încheierea menționată a fost expediată reprezentantului recurentului Tănase Alexandru, avocatul Bivol Andrei și recepționată de acesta la 27 ianuarie 2017, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (f. d. 101).

La 06 februarie 2017, Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a depus cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în suma de 75 lei (f. d. 89-98).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, nu s-a data curs cererii de apel depuse de Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei, fiind prelungit termenul acordat pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat integrale, ce constituie suma de 150 lei și s-a acordat apelantului un termen de 7 zile din data recepționării prezentei încheieri. Totodată s-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f. d. 113-114).

În susținerea concluziei sale instanța de apel a invocat că reprezentantul apelantului Tănase Alexandru, avocatul Bivol Andrei a achitat taxa de stat parțial în cuantum de 75 lei, or în acțiune sunt trei cerințe separate, considerând necesar de a prelungi termenul acordat apelantului pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat integrale în sumă de 225 lei minus suma achitată de 75 lei.

Ulterior, la data de 13 martie 2017, reprezentantul recurentului a recepționat copia încheierii instanței de apel din 02 martie 2017, iar la data de 16 martie 2017, a contestat-o cu recurs invocând netemeinicia acesteia (f. d. 115-116).

Astfel, conform art. 83 alin. (2) CPC, în acțiunile patrimoniale taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege în proporții fixe conform Legii taxei de stat.

Totodată, reieșind din art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. g) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de chemare în judecată privitor la examinarea chestiunilor vizând apărarea onoarei și demnității în cuantum de 500 %.

Iar, în conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, pentru cererea de chemare în judecată în care se solicită dezmințirea, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se achită o taxă de stat în mărime de 5 unități convenționale. Iar, potrivit alin. (2) pentru pretențiile cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin defăimare se achită o taxă de stat în mărimea prevăzută la art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat.

Prin urmare, raportând la caz prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanței de apel precum că cererea conține 3 pretenții separate pentru care trebuia să fie achitați câte 75 lei, este una greșită, or solicitările recurentului din cerea de chemare în judecată reprezintă o singură cerință – apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În susținerea opiniei enunțate este de remarcat faptul că cerințele separate în astfel de acțiuni pot fi considerate solicitarea reparării prejudiciului moral și material cauzat prin defăimare, cerințe care la caz nu au fost solicitate.

Astfel fiind, coroborând prevederile sus citate, este evident că la depunerea cererii de apel Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei a achitat corect taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 75 lei (75% din taxa calculată din suma contestată, adică din suma de 100 lei) (f. d. 89).

Sub acest aspect și ținând cont de faptul că recurentul a achitat taxa de stat la depunerea cererii de apel în conformitate cu prevederile enunțate, instanța de recurs consideră că întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, apelul urmează a fi examinat în fond.

În consecință, instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Tănase Alexandru de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Pentru considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea instanței de apel și a restitui pricina în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Tănase Alexandru, reprezentat de avocatul Bivol Andrei.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Tănase Alexandru împotriva lui Usafii Renato și Societății pe Acțiuni „Analiticmedia-Grup” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva